

REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA

OSNOVNI SUD GNJILANE - OGRANAK NOVO BRDO

Broj predmeta: 2022:126500

Dana: 02.09.2024

Broj dokumenta: 06154026

P.br. 119/22

OSNOVNI SUD U GNJILANU-OGRANAK NOVO BRDO, opšte odeljenje divizija za parnicu sudija Boban Aleksić sa pravnim asistentom Sanjom Ristić I stručnim saradnikom Zvezdanom Milenkovićem, u parnici tužioca Agencije za poljoprivredni razvoj Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo I ruralni razvoj Republike Kosovo, koju zastupa Aida Aljiu (Aida Aliu) državni advokat, po ovlašćenju, protiv tuženog Š.A. iz sela L., opština N. B., koga zastupa punomoćnik A. R. advokat iz G., u postupku radi povraćaja sredstava odobrenih tuženom od strane tužioca po osnovu Ugovora o finasiranju investicionog projekta ruralnog razvoja broj 07/4-4698 od 06.09.2018 godine odnosno 77/2018 od 05.09.2018, vrednost spora 32,500.00 evra, dana 02.09.2024 godine, doneo je

P R E S U D U

I.ODBIJA SE u celosti kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca Agencije za poljoprivredni razvoj Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj Vlade Republike Kosovo za povraćaj sredstava u visini od 32.500,00 evra dodeljenih tuženom Š. A. iz sela L. opština N. B. po osnovu Ugovora o finasiranju investicionog projekta ruralnog razvoja broj 0/4-4698 od 06.09.2018 godine,

II.OBAVEZUJE SE tužilac da na ime troškova postupka tuženom u postupku isplati iznos od 748 evra sve u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti ove presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Tužilac u postupku, Agencija za poljoprivredni razvoj Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo I ruralni razvoj Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: Agencija za poljoprivredni razvoj) je u svojstvu tužioca, dana 20.06.2022 godine podnela tužbu Osnovnom sudu u Gnjilanu, Ogranak u Novom Brdu, protiv Š. A. iz sela L. opština N. B.. Agencija za poljoprivredni razvoj je navela u svojoj tužbi da je tuženi Š. u toku 2018 godine, podneo aplikaciju za dodelu granta odnosno za finansijsku podršku u okviru Programa ruralnog razvoja za 2018 godinu čija je realizacija bila poverena tužiocu.

Cilj ovog projekta je bio da se korisnik podrži u restrukturiranju u agro-ruralnom sektoru na Kosovu a njegova implementacije je konkretizovana Administrativnim uputstvom br. 05/2018 o merama I kriterijumima podrške u poljoprivredi I ruralnom razvoju za 2018 godinu (u daljem tekstu: Administrativno uputstvo 5/2018). Projekat koji je tuženi Š. predložio se odnosio na izgradnju štale, mlekare, izgradnju lokacije za odlaganje čvrstog đjubriva I rezervoara za tečno đjubrivo, nabavku opreme za obnovljivu energiju I nabavku lakatofrizera

kapaciteta 500 litara. Ukupna vrednost projekta je iznosila je 50.000,00 evra. Projekat je bio prihvaćen od strane tužioca - Agencije za poljoprivredni razvoj, čime je Agencija preuzela obavezu da tuženom odobri I isplati sredstva u visini od 65 procenata od njegove ukupne projektne vrednosti što je iznosilo 32.500,00 evra.

Tuženi Š. A. i tužilac Agencija za poljoprivredni razvoj su dana 05.09.2018 godine potpisali Ugovor broj 77/2018 odnosno 07/4-4698 od 06.09.2018 o finasiranju investicionog projekta ruralnog razvoja (u daljem tekstu: Ugovor o finasiranju investicionog projekta) posle čega su obe strane pristupile realizaciji svojih obaveza. Nakon nabavke projektne opreme, tuženi je dana 06.12.2018 godine, shodno svojim ugovornim ovlašćenjima, podneo Agenciji za poljoprivredni razvoj zahtev za isplatu 32.500,00 evra što je, kako je već navedeno, iznosilo 65 procenata od ukupne vrednosti projekta. Uplata u navedenoj visini je izvršena od strane tužioca Agencija za poljoprivredni razvoj dana 14.12.2018 godine.

Dana 01.03.2021 godine, shodno Administrativnom uputstvu br.05/2018, od strane predstavnika Agencije za poljoprivredni razvoj izvršena je Ex-post kontrola čija je svrha bila da se utvrdi da li tuženi izvršava svoje ugovorne obaveze. Tom prilikom je zapisnički konstatovano da tuženi nije operacionalizovao projekat kako je to predviđeno Administrativnim uputstvom 05/2018 i Ugovorom o finasiranju investicionog projekta. Ovlašćena lica Agnecije za poljoprivredni razvoj su konstatovala da je 2018 izgradjena štala ali da se ne koristi, da se u štali nalazi samo 5 muznih krava za koje se sumnja da su smeštene u štalu poslednje nedelje pred kontrolu, da se nabavljena oprema za solarnu energiju – 6 panela, dve baterije I jedan inverter – ne koriste, neiskorišćeni su laktofriz, skladište čvrstog I tečnog đubriva kao I da se ne vodi poljoprivredna knjiga. Zapisnik takodje navodi da je na objektu bio istaknut logo Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo I ruralni razvoj.

Tužilac Agencija za poljoprivredni razvoj navodi dalje u tužbi da su korisnici sredstava u ovom projektu bili obavezni da koriste fondove u skladu sa ciljevima za koje su dodeljeni i shodno članu 38.A Zakona o izmeni I dopuni Zakona za poljoprivredu I ruralni razvoj (04/L-090). U slučaju neispravnosti, celokupan iznos se vraća prema zakonu a pored obaveze vraćanja isplaćenog iznosa, korisnik može biti isključen iz programa za podršku za period od 3 godine na osnovu odluke tužioca u postupku. U tužbi se dalje navodi da se ovi zahtevi mogu istaći u slučaju da korisnik nije ispunio obaveze iz odluke o dodeli sredstava, da je dao lažne podatke u vezi projekta, da je sprečavao kontrolu ministarstva ili da nije vratio bespravno isplaćen iznos na ime podrške.S obzirom na zatečeno stanje u ex post kontroli, tužilac Agencija za poljoprivredni razvoj je zatražila od tuženog da vrati sredstva koja su mu bila uplaćena po osnovu projekta što on nije učinio zbog čega je Agencija je donela rešenje o njegovom isključenju na tri godine iz programa podrške.

U tužbenom zahtevu, Agencija je zatražila da sud obaveže tuženog Š. A. da izvrši povraćaj iznosa koji je dobio na ime realizacije odobrenog projekta u visini od 32.500,00 evra sa kamatom od 8 procenata od dana podizanja tužbe. Zastupnik tužioca je priložio pismene dokaze za svoje navode I zatražio je isplatu sudskih troškova shodno proceni I odluci suda.

Dana 23.05.2023 godine, rešenjem broj P.br. 119/22, sud je dostavio tuženome tužbu na odgovor koji je bio dostavljen od strane njegovog punomoćnika dana 14.06.2023 godine. Na pripremnoj raspravi od 04.07.2024 godine izvršena dopuna prethodno dostavljenog odgovora na tužbu. U svom podnesku, punomoćnik tuženoga je naveo da je tužba potpuno neosnovana budući da su u dokazima koji su priloženi uz tužbu iznose druge činjenice u odnosu na one koji su navedeni u tužbi. Punomoćnik tuženog navodi da nije sporno da su

tužilac I tuženi zaključili Ugovor o finansiranju investicionog projekta ruralnog razvoja, da je njime bila predviđena izgradnja stala, završetak investicije i kompletiranje redovne dokumentacije. Nesumnjivo je takodje da je odmah nakon završetka investicije i kompletiranja celokupne dokumentacije izvršena konačna uplata za projekat. Suprotno navodima iz tužbe medjutim, tuženi se maksimalno pridržavao svojih ugovornih obaveza tako da zapisnik sačinjen u Ex post kontroli ne opisuju pravilno činjenično stanje. Kao što se vidi u samom zapisniku o kontroli u delu, koji se odnosi na broj krava, koristi se termin "sumnja se da su (krave) doterane poslednjih nedelja pre kontrole" što je netačno. U štali je u vreme kontrole bilo 12 krava a ne 5 kako je opisano u izveštaju o kontroli. Tačno je samo da se pet grla vratilo ranije sa paše dok se drugih 7 krava vratilo kasnije zbog ograničene količine stočne hrane u štali u proleće. Ovo se jasno vidi i iz fotografije koje je podneo sam tužilac na kojima se vidi da su 7 krave bile vani a 5 krava su bile u štali. Prema Administrativnom uputstvu 05/2018, u članu 10.11 se navodi kao poseban kriterijum da stočar mora da ima najmanje 10 junica a tuženi je imao 12 krava muzara što je u potpunosti sa sadržinom navedenog Administrativnog uputstva. Broj krava se takodje može lako ustanoviti i iz sertifikata i spiskova grla izdatim od strane Veterinarske ordinacije. U odgovoru na tužbu se dalje navodi da je nabavljena oprema bila korišćena shodno investicionom projektu. Djubre koje se nakupljalo u skladištu za čvrsto i tečno djubrivno u štali bilo je u kratkim intervalima skupljano i odvoženo budući da tuženi nije želeo da se djubre skuplja u većim količinama i da jedan posao radi dva puta. Laktofrizer je bio korišćen, stalno a u trenutku kontrole je bio očišćen jer uvek mora da bude tako održavan zbog bakterija. Oprema za solarnu energiju je takodje korišćena i inspekcija ničim nije dokazala suprotno. Punomoćnik tužioca takodje nastavlja da bi trebalo da bude uzeto u obzir da je u toku relazacije projekta, tuženi bio suočen sa pandemijom COVID-19 kao globalno priznatog događaja što je moglo omesti tuženog u realizaciji projekta i ispunjavanju svih ugovornih obaveza. Punomoćnik tuženoga nastavlja da je izveštaj bio sastavljen krajnje tendenciozno sa ciljem da se opravda dobar rad pred nadležnim organima a što se vidi i iz činjenice da je posle 3-4 meseca jedan od inspektora koji je učestvovao upravo u ovoj kontroli, Bejtula Pira, bio uhapšen i suspendovan sa posla.

U završnom delu podneska, punomoćnik tuženoga je zatražio od suda da odbije tužbeni zahtev, predložio je dokaze za svoje navode i zatražio je isplatu troškova sudskog postupka.

U cilju utvrđivanja činjenica potrebnih za donošenje odluke, sud je zakazao pripremnu raspravu za dan 04.07.2024 godine. U toku rasprave zatupnik tužioca je ostao pri svojim navodima iz tužbe, podnesaka i isprava koje je podneo u dotadašnjem toku postupka tvrdeći da tuženi ne koristi adekvatno opremu i objekte iz projekta, da je u toku kontrole imao samo 5 krava a kao dokaze za svoje navode pored već prezentiranih isprava predložio je da se saslušaju inspektori koji su izvršili ex post kontrolu, K.J. i B. P..

Punomoćnik tuženoga je na ovoj raspravi uglavnom ponovio navode iz odgovora na tužbu, ponovo je naveo da je u izveštaju o ex-post kontroli potpuno pogrešna konstatacija tuženi nije imao u štali potreban broj krava budući da je na farmi u trenutku kontrole bilo 12 krava. Punomoćnik je naveo da će u toku postupka obezbediti dokaze da je tuženi u toku 2019 godine imao 15 grla stoke, u toku 2020 godine 20 grla stoke ali da je zbog pandemije morao da smanji broj krava, prodao je 9 grla tako da su mu sada ostalo za čuvanje i rad 12 krava što tuženi dokazuje potvrdom veterinarske ordinacije a kao dokaz je predložio i da se pored tuženog Š.A., saslušaju i svedoci A. M. i P. A..

Na sledećoj raspravi održanoj 28.08.2024 godine, saslušan je tuženi u postupku Š. A. koji je izjavio da je tačno daje u toku 2018 godine dobio sredstva za projekat izgradnje štale i oprema za preradu mleka i solarnu energiju, da je posle završetka objekat izvršena kontrola od

strane Ministarstva kojom prilikom su izmerene i dimenzije objekta. Krave su tom prilikom bile zatečene u štali, sačinjen je zapisnik posle čega mu je decembra meseca 2018 izvršena prava uplata u visini od 7.500,00 evra. Druga uplata je bila izvršena 25 ili 26.02.2019 godine u visini od 25.000 evra što je bila donacija Evropske Unije. Tuženi nastavlja da je, kada je aplicirao, imao 12 grla, da su zbog subvencija često dolazili inspektori koji su oznakama na uvu verifikovali stoku. Tuženi navodi da je bio obavešten o dolasku inspekcije tužioca i da ih je lično sačekao. Tom prilikom je hteo da pokaže svu stoku ali je radnica Agencije to odbila rečima ‘nemoj da nas šetaš jer štala nije gore’. Inspekcija je utvrdila da je u štali 5 krava ali su 7 krava bile van štale ali unutar dvorišta što se vidi i na fotografijama. Tuženi je u svom iskazu na raspravi potvrdio da jeste potpisao zapisnik ali da ga nije ni pročitao jer je smatrao da je konstatovano realno činjenično stanje. Tuženi je potvrdio navode iz ranijih podnesaka odnosno da je djubrivo odmah terao na svoje njive jer ima veće površine obradivog zemljišta, da je oprema za solarnu energiju aktivna kao i da laktofrizer mora da se održava čistim zbog bakterija i da je pogrešna konstatacija iz zapisnika da se upotrebljava. Tuženi u svojoj izjavi nastavlja da mu ni u vreme kontrole ali ni u trenutku davanja izjave pred sudom nije jasno da li krave moraju biti stalno u štali. Činjenica je da su u vreme kontrole na snazi bile mere protiv pandemije Covid-a 19, da nije imao dovoljno hrane i da je morao da izvede krave na pašu. Po oceni tuženoga, on je ispunio ugovor u delu od 99 procenata i da je pogrešna procena inspekcije da je nekoliko grla prodao da bi popravio svoju materijalnu situaciju.

Na istoj raspravi saslušani su od strane i svedoci K. A. J. i i B. P. radnici Agencije za poljoprivredni razvoj koji su i izvršili Ex post kontrolu od 01.03.2021 godine. K. A. J. je izjavila da ne može tačno da se seti kada su obavestili tuženog o tome kada će da izvrše kontrolu ali da je to bili svakako dan unapred. Svedok je ostao pri svojoj izjavi sadržanoj u zapisniku odnosno da farmer imao u štali 5 krava na muži a da su dve bile u dvorištu. U trenutku kada su ušli u štalu, ona je bila prazna a naknadno su u štalu uterane pet krava a svedok je izjavio da je misli da je zadnjih 7 dana postavljena osnova za čuvanje krava, da misli da laktofriz nije bio upotrebljavan kao ni solarni paneli i prostor za smeštaj djubriva. Na postavljana pitanja punomoćnika tuženog, svedok je odgovorio da se samo prilikom prve kontrole vrši registracija stoke preko identifikacionog broja a kada se vrši naknadna kontrola tada se kontroliše samo broj krava koje inače mogu da se pustaju na ispašu. Svedok je takodje izjavila da ne postoji merač struje preko koga može da se ustanovi da li su korišćeni paneli za solarnu energiju kao i da samo vizuelno može utvrditi da li se koristi laktofriz. U svom iskazu svedok je potvrdio da su svi elementi iz projekta zatečeni na farmi ali da nisu bili u funkciji.

Svedok B. P. je potvrdio da su toku kontrole u štali zatečene 5 muzne krave a da je iz dvorišta pristizalo još 7 karava što je nebitno budući da je u kontroli trebalo samo da se ustanovi broj krava u štali. Svedok je takodje izjavio da nisu bili kontrolisani identifikacioni brojevi krava nego da su u toku kontrole samo fotografisane.

Sud je za pravilnu i potpunu procenu činjeničnog stanja u ovom pravnom pitanju u postupku dokazivanja spornih činjenica medju strankama izveo dokaze i u prisustvu zastupnika tužioca i tužene izvršio uvid u sledeća dokumenta i podneske:

-Tužba podneta Osnovnom sudu Gnjilane, Ogranak Novo Brdo dana 13.06.2022 godine od strane Agencije za razvoj poljoprivrede,

-Odgovor na tužbu dostavljen Osnovnom sudu u Gnjilanu, Ogranak u Novom Brdu 14.06.2023 godine odnosno dopuna odgovora na tužbu, prezentirana na raspravi od 04.07.2024 godine.

-Dopis-Informacija broj 07/04-4697 od 06.09.2018 godine kojim je Agencija za poljoprivredni razvoj obavestila tuženoga da je usvojen njegov projekat za nabavku za smeštaj krava i prerađu mleka. Agencija navodi u ovom dokumentu da je ukupan odobreni iznos za realizaciju projekta 50,000.00 evra s tim što tuženi ima pravo na naknadu u visini od 65 procenata od ovog iznosa. Ovim dokumentom tuženi se dalje obaveštava da rok za realizaciju investicije iznosi 120 dana nakon potpisivanja ugovora sa Agencijom za razvoj poljoprivrede, posle čega je tuženi u obavezi da u roku od 15 dana obavesti regionalnu kancelariju Agencije za razvoj poljoprivrede, podnošenjem zahteva za isplatu. Ukoliko je investicija okončana u roku kraćem od 120 dana, tuženi je mogao odmah da se obrati kancelariji Agencije za razvoj poljoprivrede za isplatu naknade za nabavku sredstava za rad. Predmet finansiranja prema ovom dokumentu su izgradnja I nabvaka sledeće opreme:

- izgradnja štale, mlekare I prostorije za prerađu mleka u vrednosi od 40,000.00 evra
- izgradnja prostora za odlaganje čvrstog stajnjaka u vrednosti od 1.700,00 evra
- izgradnja rezervoara za tečno đubrivo u vrednosti od 400,00 evra,
- montiranje sistema za solarnu energiju u vrednosti od 2,700 evra evra
- laktofrizer 500 l u vrednosti od 3,200.00 evra
- administrativni troškovi u visini od 2.000,00 evra,

Ovaj dokument sadrži napomenu u kojoj se izričito navodi da je korisnik obavezan da u štali drži 10 krava.

-Ugovor o finansiranju investicionog projekta ruralnog razvoja br. 07/4-4698 od 06.09.2018 godine, zaključen između tužioca Agencije za poljoprivredni razvoj na jednoj strani I tuženoga Š. A. na drugoj strani. Ugovor u članu 3 navodi da je ukupna vrednost projekta 50.000 evra evra a da je Agencija za poljoprivredni razvoj u obavezi da dotira tuženom iznos u visini od 65 %. Ugovor u istom članu navodi da realizacija investicije iznosi 120 dana nakon potpisivanja ugovora posle čega je tuženi u obavezi da u roku od 15 dana obavesti regionalnu kancelariju Agencije podnošenjem zahteva za isplatu. Ukoliko je investicija okončana u roku kraćem od 120 dana, tužilaca je mogao odmah da se obrati kancelariji Agencije za poljoprivredni razvoj za isplatu naknade za nabavku sredstava za rad. U članu 5.1 ugovora navodi se da je korisnik granta obavezan da omogući Agenciji za poljoprivredni razvoj potpuni uvid u poslovanje, podatke o radnicima, računovodstvo I plaćenim porezima. U članu 5.2 Ugovora izričito je predviđeno da ukoliko Agencija za poljoprivredni razvoj uoči da sredstva nisu iskorišćena na način kako je to predviđeno ugovorom i poslovnim planom, ima pravo I obavezu da traži povraćaj uloženi sredstava. U članu 7 ovog Ugovora je predviđena mogućnost raskida ugovora gde se kao razlozi navode viša sila, sporazumni raskid kao I jednostrani raskid u slučaju uočavanja nepravilnosti u izvršenju ugovora. Predviđeno je da ako raskid Ugovora vrši Agencija za poljoprivredni razvoj, to mora biti učinjeno u pismenoj formi I da korisnik mora vratiti ceo iznos koji mu je uplaćen na ime podrške.

-Zahtev za isplatu podnet od strane tuženoga u postupku - Agenciji za razvoj poljoprivrede 06.12.2018 godine, dokument sadrži nekoliko delova-formulara - izjavu tuženoga da je nabavio opremu I izvršio radove prema sporazumu sa Agencijom, spisak dokumentacije kojom dokazuje istinitost svojih navoda I specifikaciju radova, vrednosti građevinskog materijala I opreme,

-Odluka za podršku iz programa o ruralnom razvoju broj 07/4-8387 od 14.12.2018 godine, doneta od strane tužioca – Agencije za poljoprivredni razvoj. Ovom Odlukom tužilac Agencija za poljoprivredni razvoj je odobrila projekat predložen od strane tuženog Š. A., u vrednosti od

32,500.00 evra na ime izgradnje objekta za smeštaj krava I nabavku opreme za preradu mleka shodno Ugovoru o finansiranju investicionog projekta za ruralni razvoj.

-Zapisnik-Izveštaj o kontroli na terenu sačinjen dana 11.12.2018 godine od strane ovlašćenih lica tužioca-Agencije za poljoprivredni razvoj, dokument u uvodom delu sadrži opšte podatke vezane za predmet kontrole I kontrolisano lice odnosno tuženog uz konstataciju da tuženi ispunjava uslove da učestvuje u projektu razvoja poljoprivredne proizvodnje za 2018 godinu,

-Zapisnik-Izveštaj o kontroli ex-post, na terenu sačinjen dana 01.03.2021 godine od strane ovlašćenih lica tužioca - Agencije za poljoprivredni razvoj, dokument u uvodom delu sadrži opšte podatke vezane za predmet kontrole i kontrolisano lice odnosno tuženoga I dalje navodi da je 2018 izgrađena štala ali da se ne koristi, da se u štali nalazi samo 5 muznih krava za koje se sumnja da su unete u štalu poslednje sednice pre kontrole, da je nabavljena oprema za solarnu energiju – 6 panela, dve baterije I jedan inverter – ali se ne koriste, neiskorišćeni su laktofriz, skladište čvrstog I tečnog đubriva, nedostaje poljoprivredna knjiga kao I da je postavljen logo Minisarstva za poljoprivredu, šumarstvo I ruralni razvoj.

-Zahtev za povraćaj sredstava broj 07/4/3-216 od 11.03.2022 godine upućen tuženom Š.A. od strane ovlašćenih lica tužioca Agencije za poljoprivredni razvoj, ovaj dokument navodi da je shodno nalazima na terenu ustanovljeno da tuženi nije iskoristio odobrena sredstva za ruralni razvoj shodno Administrativnom uputstvu broj 5/2018 odnosno Ugovoru broj 07/4-4698 od 06.09.2018 godine zbog čega je potrebno da iznos od 32.500,00 evra vrati Agenciji za poljoprivredni razvoj u roku od 15 dana od dana prijema obaveštenja,

-Odluka broj 07/4-2394 od 07.06.2022 godine doneta od strane Izvršnog direktora Agencije za poljoprivredni razvoj kojom se tuženi izuzima iz programa podrške za period od 3 godine,

-Izvršen je uvid u zapisnike, fotografije, podneske I lična dokumenta tužilaca, tuženoga I ostalih učesnika u postupku,

- saslušani su članovi komisije Kimete Agushi-Jahiu I Bejtullah Pira

Nesporne činjenice medju strankama sud je potvrdio i čitanjem napred navedenih pisanih dokaza koje je prihvatio kao istinite iz razloga što predstavljaju verodostojnu ispravu u smislu člana 329.1 Zakona o parničnom postupku koji navodi da “Spis koji je izradio u određenoj formi državni organ u okviru svojih nadležnosti, kao i spis koji je u takvoj formi izradilo preduzeće ili druga organizacija u vršenju javnih ovlašćenja koja su joj poverene zakonom (javni dokumenat), dokazuje njegovu tačnost koja se potvrđuje ili određuje u njemu” kao i da predstavnik tužene nije dokazao suprotno jer na njemu leži teret dokazivanja.

Nakon hronološki provedenog postupka, pregledom radnji i dokaza izvedenih u postupku, zahteva i predloge tužioca, sud je ocenio svaki dokaz pojedinačno i sve zajedno, na osnovu odredbe člana 8 Zakona o parničnom postupku (03/L-006) u sklopu jedinstvenog dokaznog postupka, došao do zaključka da se u ovom građanskom sporu treba odlučiti kao u izreci presude, iz sledećih razloga:

Priložene javne isprave, izjave učesnika i sadržina podnesaka nesumnjivo ukazuju da je u toku 2018 godine od strane Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj Vlade Republike Kosova započeta relazacija Programa ruralnog razvoja za 2018 godinu na području Republike Kosovo. Nosilac ovog važnog projekta bila je Agencija za poljoprivredni razvoj koja i inače posluje pri ovom Ministarstvu. Izvedeni dokazi ukazuju dalje da je tuženi Š. A.

dopisom Agencije za poljoprivredni razvoj broj 07/04-4697 od 06.09.2018 godine bio obavešten da mu je u okviru ovog programa odobreno preko granta finasiranje projekta izgradnje objekta za smeštaj krava, pratećih objekata za smeštaj tečnog i čvrstog đubriva, oprema za preradu mleka i sloarnu energiju. Medjusobni odnosi između tužioca Agencije za poljoprivredni razvoj i tuženoga su regulisani potpisivanjem ugovora broj 07/4-4698 od 06.09.2018 godine. Ovaj dokument je prilagodjen i sačinjen shodno sadržini Zakona o poljoprovredi I ruralnom razvoju (br.03/L-098), Zakona o izmeni I dopuni Zakona za poljoprivredu I ruralni razvoj (br. 04/L-090) kao I Administrativnog uputstva 5/2018. Ugovorom su precizno definisani medjusobna prava i obaveze strana ugovornica, rokovi za izvršenje obaveza, mogućnost raskida, pravne posledice raskida kao i drugi elementi predviđeni Zakonom o obligacionim odnosima (br. 04/Z-077).

Shodno članu 33. Tačka 1-5 Administrativnog uputstva 5/2018 i potpisanom Ugovoru o finasiranju investicionog projekta, ovlašćena lica Agencije za poljoprivredni razvoj su u više navrata izvršila kontrolu poslovanja tuženog i izvršavanje ugovornih obaveza. Prva kontrola je izvršena 11.12.2018 godine, odnosno posle potpisivanja Ugovora broj 07/4-4698 od 06.09.2018 godine. Sadržina zapisnika koji je bio sačinjen tom prilikom ukazuje da su ovlašćena lica tužioca Agencije za poljoprovredni razvoj procenila da tuženi ispunjava uslove za dodelu granta za realizaciju projekta izgradnje objekata za smeštaj krava i opreme. Druga kontrola koja je u zapisniku i dokumentima označena terminom Ex-post, izvršena je 01.03.2021 godine od strane ovlašćenih lica tužioca - Agencije za poljoprivredni razvoj. Dokument u uvodnom delu sadrži opšte podatke vezane za predmet kontrole i kontrolisano lice odnosno tuženoga I dalje navodi da je 2018 izgrađena štala ali da se ne koristi, da se u štali nalazi samo 5 muznih krava za koje se sumnja da su unete u štalu poslednje sednice pre kontrole, da je nabavljena oprema za solarnu energiju – 6 panela, dve baterije I jedan inverter – ali se ne koriste, neiskorišćeni su laktofriz, skladište čvrstog I tečnog đubriva, nedostaje poljoprivredna knjiga kao I logo Minisarstva za poljoprivredu, šumarstvo I ruralni razvoj.

Tuženi u postupku je negirao činjenično stanje prezentirano sudu od strane tužioca Agencije za poljoprovredni razvoj kao osnovanost zahtev tužioca za povraćaj odobrenih I uplaćenih sredstava. U prethodnim delovima presude, u okviru analize sadržine priloženih podnesaka I javnih isprava, detaljno su izložni argumenti na koje se pozvao I tuženi I njegov punomoćnik na raspravama I u podnescima.

U regulisanju ovog spora, sud polazi od stava da prezentirana pravna akta na koja se pozivaju obe strane u sporu - Ugovor o finasiranju investicionog projekta ruralnog razvoja br. 116/2017 od 02.08.2017 godine kao I odgovarajući propisi – Administrativno uputstvo 5/2018 zatim Zakon o poljoprivredi I ruralnom razvoju odnosno Zakon o dopuni Zakona o poljoprivredi I ruralnom razvoju, detaljno regulišu medjusobna prava I obaveze između tužioca I tuženoga. Svrha navedene regulative jeste da se stvori pravni okvir za usmeravanje budžetskih sredstva u profitabilne delatnosti poljoprivredne proizvodnje, da omogući uvid u raspolaganje ovim sredstvima I na kraju osigura njihov povraćaj u slučaju da kornik ne postupa shodno preuzetim obavezama. Obe strane su obavezne da pristupe realizaciji preuzetih obaveza shodno sadržini člana 8.1 Zakona o obligacionim odnosima koji navodi da su "Učesnici u obligacionom odnosu dužni su da izvrše svoju obavezu i odgovorni su za njeno ispunjenje.", kao I da shodno članu 4.1 istoga zakona "U zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa strane su dužne da se pridržavaju načela savesnosti i poštenja."

Van bilo kakve sumnje jeste činjenica da je tužilac u postupku odnosno Agencija za poljoprivredni razvoj, shodno principu odgovornosti u poslovanju budžetskim sredstvima, bila ovlašćen da kontroliše poslovanje I dinamiku izvršenja ugovornih obaveza od strane tuženog. U tom smislu je bila I izvršena Ex-post kontrola od 01.03. 2012 godine. Po osnovu prezentiranih nalaza iz ove kontrole, tužilac je procenio da tuženi ne izvršava svoje ugovorne obaveze pa je svojim dopisom broj 07/4/3-216 od 11.03.2022 godine zatražio od tuženog povraćaj sredstava. Shodno svojim ovalšćenjima, tužilac je takodje svojom Odlukom broj 07/4-2394 od 07.06.2022 godine izuzeo je tuženog iz programa podrške ruralnom razvijaju za period od 3 godine I na kraju pokrenuo sudski postupak za povraćaj sredstava.

Posle detaljne analize raspoloživih dokaznih sredstava, sud je međjutim na stavu da tužilac, Agencija za poljoprivredni razvoj, u svojim podnescima I na raspravama nije pružila prihvatljivu argumentaciju koja bi sud mogala da uveri sud da tuženi nije izvršavao svoje ugovorne obaveze u skladu sa osnovnim obligaciono pravnim principima. Samim tim sud nalazi da se u gore opisanoj situaciji nisu stekli uslovi za raskid ugovora na način kako je to regulisano članom 106 Zakona o obligacionim odnosima niti da se traži povraćaj datog.

Naime, na raspravi od 28.08.2024. godine, sudu je, od strane tužioca, kao krucijalni dokaz prezentiran Zapisnik sačinjen u Ex post kontroli od 01.03.2021 godine. U njemu se opisuje zatečeno stanje na dan kontrole I između ostaloga, konstatuje se da je u štali bilo 5 krava, nama podataka koliko je tuženi imao ukupno grla na čuvanju niti gde su se nalazile druge životinje u trenutku kontrole.

Svedok K. J. koja je u svojstvu službenog lica Agencije učestvovala u sačinjavanju zapisnika, na ovoj raspravi je ponovila da je u štali bilo 5 krava ali uz napomenu da su dve krave bile u dvorištu. Drugi saslušani svedok, B. P., koji je u svojstvu službenog lica Agencije takodje učestvovao u sačinjavanju zapisnika izjavio da je u štali bilo zatečeno 5 krava a da je u međjuvremenu iz dvorišta pristizalo još 7 krava. U jednom delu Zapisnika Ex post, navedeno je da se "sumnja" da su krave dovedene u štali tu dovedene nedelju dana pre kontrole što je tužilac kasnije uzeo kao dokaz da se štala ne koristi I da tuženi ne izvršava svoje ugovornih obaveza. Sud je međjutim na stavu da gore opisana situacija ukazuje da službena lica Agencije nisu na adekvatan način utvrdila broj grla na čuvanju što je bilo moguće učiniti samo upisivanjem identifikacionih brojeva životinja niti su u toku davanja izjava pred sudom potvrdili da sve krave, u trenutku kontrole obavezno moraju biti u štali. Analiza akata koja regulišu odnose između tužioca I tuženog takodje ničim ne ukazuje da je tuženi bio u obavezi da sva grla čuva u zatvorenom prostoru I sud prihvata sasvim racionalnim njegovu objašnjenje da je bio prinudjen da krave pusta na ispašu zbog nedostatka hrane a imajući u vidu I KOVID 19. Sa ovako definisanim činjeničnim stanjem podudara se I objašnjenje tuženog da se prostor za skladiranje čvrstog I tečnog djubra trenutno koristi delimično ali samo iz razloga što se djubre odmah skuplja I isteruje na površine koje se obrađuju tako da sud ceni da citirani delovi Zapisnika o Ex post kontroli ničim ne ukazuju da tuženi ne koristi štalu I prostor za odlaganje djubriva.

Tužilac takodje nije pružio uverljive dokaze da tuženi ne koristi panele za solarnu energiju i laktofriz ali I uz uslov I da jeste prezentirao dokaze za ove navode, sud to smatra pravno zanemarljivim u smislu osnovanosti tužbenog zahteva imajući u vidu da utvrdjeno činjenično stanje ukazuje da tuženi u znatno većem delu izvršava svoje ugovorne obaveze. Sud sugeriše u ovom delu presude da ukoliko su postojale sigurne indicije da tuženi delimično, u manjem delu ne ispunjava neke od svojih obaveza što je I on sam napomenuo kao mogućnost u izjavi pred sudom, tužilac je bio u obavezi da odredi naknadni rok za njihovo ispunjenje budući

da član 113 Zakona o obligacionim odnosima izričito predviđa da se “Ugovor ne može raskinuti zbog neispunjenja neznatnog dela obaveze.”. Sud takodje napominje da Zakon o poljoprivredi I ruralnom razvoju u članu 50.1 a u vezi sa članom 8 istoga zakona, daje mogućnost Agenciji za poljoprivredni razvoj da pokrene I postupak prekršajnog kažnjavanja ako korisnik ne koristi odobrena sredstva u skladu sa zakonom.

Analiza priloženih isprava ukazuje takodje da u Ex post kontroli od 01.03.2021 godine, tuženi nije imao primedbi na nalaz iz zapisnik ali sud ne nalazi ovaj momenat pravno značajnim imajući u vidu da monitoring izvršen od strane ovalšćenih lica Agencije za poljoprivredni razvoj odnosno sadržina samog Zapisnika ničim ne ukazuje da tuženi nije izvršavao svoje obaveze.

Sud je prilikom odlučivanja I donošenja odluke cenio I sve ostale navode I predloge parničnih stranaka I njihovih punomoćnika-zastupnika,kao I ostale izvedene dokaze, pa je , s obzirom na utvrđeno činjenično stanje I zauzeto pravno stanovište, našao da su isti bez uticaja na drukačije presudjenje ove pravne stvari.

Sud je obavezao tužioca da tuženomu isplati troškove postupka shodno članu 452 stavu 1 Zakona o parničnom postupku, s obzirom da su izgubili spor u ovom postupku jer strana koja gubi u potpunost sudski proces, dužna je da protivničkoj strani koja je dobila proces i zatupniku koji se joj pridružio,nadoknadi sve sudske troškove. U konkretnom slučaju, troškovi su obračunati i obuhvataju prema sadržini spisa predmeta i završnoj reči zastupnika tuženoga – 208 evra za odgovor na tužbu i 540 evra za dva zatupanja na raspravama što ukupno iznosi 748 evra.

OSNOVNI SUD U GNJILANU – OGRANAK NOVO BRDO
P.br. 119/2022 dana 02.09.2024 godine

Sudija,
Boban Aleksić

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude može se izjaviti žalba Apelacionom sudu u Prištini, u roku od 15 dana, od dana njenog prijema preko pisarnice ovog suda.